

Briuselis, 2026 m. balandžio 24 d.
(OR. en)

8262/26

EDUC 112
DIGIT 102
SOC 196
COMPET 437
TELECOM 191

PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Projektas Tarybos išvados dėl mokytojų dirbtinio intelekto (DI) amžiuje – <i>Patvirtinimas</i>

1. Švietimo komitetas keliuose posėdžiuose išnagrinėjo Tarybos išvadų pirmiau nurodyta tema projektą. Priede pateikiamam tekstui pritarė visos delegacijos.
2. Nuolatinių atstovų komiteto prašoma patvirtinti, kad priede pateikiamam tekstui iš esmės pritariama, ir pateikti jį Tarybai (EYCS) patvirtinti 2026 m. gegužės 11 d. posėdyje ir vėliau paskelbti jį *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Projektas

Tarybos išvados dėl mokytojų dirbtinio intelekto (DI) amžiuje

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA

PRIMENA Europos švietimo erdvės ir jos visapusiško įgyvendinimo politines aplinkybes ir tai, koks svarbus vaidmuo tenka mokytojams, nes būtent jie yra svarbiausias kokybiškų, įtraukių ir į ateitį orientuotų švietimo ir mokymo sistemų, pritaikytų skaitmeniniam amžiui, elementas,

RAGINA ATKREIPTI DĖMESĮ į tai, kad skaitmeninį suverenumą ir strateginį savarankiškumą, nes jie itin svarbūs Europai, ir pažymi, kad labai svarbu mažinti priklausomybę, susijusią su dirbtinio intelekto (DI) priemonėmis ir technologijomis, sukurtomis už Europos ribų, be kita ko, švietimo ir mokymo srityje,

PRIPAŽIŖISTA, kad:

1. DI tenka vienas iš svarbiausių vaidmenų užtikrinant Europos konkurencingumą ir tvarų augimą;
2. vykstanti skaitmeninė pertvarka, visų pirma sparti DI plėtra ir diegimas, keičia kasdienį gyvenimą visoje Sąjungoje, todėl švietimo ir mokymo sistemos susiduria su naujomis realijomis;
3. DI gali padaryti poveikį tam, kaip organizuojamas mokymasis, kaip mokytojai rengia mokymo medžiagą, ją dėsto ir vertina žinių įsisavinimą, taip pat kaip besimokantys asmenys gauna ir supranta informaciją, todėl DI gali pakeisti mokytojų ir besimokančių asmenų santykius; DI taip pat gali turėti įtakos tam, kaip mokyklos valdo administracines užduotis;
4. norint integruoti DI į švietimą ir mokymą, reikia remtis esamais skaitmeniniais įgūdžiais bei kompetencijomis ir juos nuolat tobulinti, taip pat reikia konsultavimo ir paramos sistemų, kad mokytojai, besimokantys asmenys ir švietimo bei mokymo sistemos būtų tinkamai pasirengę skaitmeninei transformacijai;
5. šie pokyčiai gali turėti įtakos mokytojų vaidmenims, pedagoginei praktikai, lūkesčiams mokytojų atžvilgiu ir apskritai mokyklos gyvenimo organizavimui,

PABRĖŽIA, kad šiose išvadose terminas „mokytojai“ apima mokytojus, profesijos mokytojus, mokyklų vadovus ir kitus pedagoginius darbuotojus, dalyvaujančius mokant formaliojo švietimo ir mokymo sistemų ikimokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo lygmens, įskaitant pirminį ir vidurinį profesinį rengimą ir mokymą, besimokančius asmenis, ir turi būti suprantamas atsižvelgiant į nacionalinę arba, kai taikytina, regioninę teisę ir kiekvienos švietimo ir mokymo sistemos struktūrą,

PABRĖŽIA, kad DI gali:

6. sustiprinti aktyvųjų ir bendradarbiaujamąjį mokymąsi ir kūrybinę veiklą;
7. padidinti įtrauktį, teikiant švietimo išteklius jaunuoliams su negalia ir specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems jaunuoliams;
8. pagerinti prieinamumą besimokantiems asmenims kaimo ir atokiose vietovėse, taip pat besimokantiems asmenims iš nepakankamai atstovaujamų ir marginalizuotų grupių;
9. padidinti besimokančių asmenų iš įvairios kalbinės aplinkos dalyvavimą mokymosi veikloje, taip didinant kultūrų ir kalbų įvairovę;
10. sustiprinti pedagoginį darbą taikant įvairius metodus, įskaitant praktinį ir patirtinį mokymąsi;
11. padidinti individualizavimą, siekiant atsižvelgti į įvairius mokymosi profilius, įskaitant individualiems poreikiams pritaikytą mokymą ir grįžtamosios informacijos nedelsiamą teikimą – taip būtų padedama įgyti žinias ir įgūdžius;
12. sustiprinti vertinimo praktiką, pagal kurią daugiausia dėmesio skiriama individualiems besimokančių asmenų poreikiams ir pažangai, sudarant sąlygas anksti nustatyti spragas ir teikti ugdomąją grįžtamąją informaciją, taip pat užkirsti kelią pasyvumo ar mokymosi nebaigimo rizikai;
13. padidinti administracinį veiksmingumą – taip būtų suteikiama daugiau laiko mokymo ir mokymosi procesams,

PAŽYMI, kad DI gali kelti susirūpinimą dėl:

14. žmogiškojo veiksnio ir priežiūros, ypač atsižvelgiant į tai, kad DI gali pakenkti mokytojų ir besimokančių asmenų savarankiškumui;
15. technologinės priklausomybės nuo DI priemonių, visų pirma generatyvinio DI, kuri gali palaipsniui pakenkti kritiniam mąstymui, taip pat kognityviniams ir metakognityviniams gebėjimams, kurių reikia mokymuisi, kartu gali turėti įtakos besimokančių asmenų motyvacijai, švietimo vertės suvokimui ir pasiryžimui mokytis visą gyvenimą;
16. to, kad jauni besimokantys asmenys pernelyg intensyviai ir netikslingai naudoja ekranus ir dirbtiniu intelektu grindžiamas priemones, o tai gali juos blaškyti ir kai kuriais atvejais trukdyti jiems susikaupti ir įgyti įgūdžių;
17. žmogaus atskaitomybės – ji gali būti sumenkinta dėl pernelyg didelio klovimosi DI priemonėmis, todėl gali kilti problemų, susijusių su klaidinga informacija, plagijavimu ar autorių teisėmis;
18. šališkumo, kurį įtvirtinta arba sustiprinta DI, ypač jei neatsižvelgiama į kitus kontekstinius ypatumus, ir dėl to gali atsirasti diskriminacija, nelygybė ir atskirtis;
19. duomenų kokybės, vientisumo, apsaugos ir skaidrumo, ypač atsižvelgiant į poreikį išsaugoti pasitikėjimą, sąžiningumą, privatumą ir atsakomybę;
20. skaitmeninės atskirties didėjimo rizikos, visų pirma dėl nevienodos prieigos prie DI priemonių ir infrastruktūros ir netinkamo jų projektavimo, taip pat dėl skaitmeninių įgūdžių ir kompetencijų skirtumų, kurie gali padidinti nelygybę tarp besimokančių asmenų;
21. visuomenės, psichikos ir aplinkos gerovės, ypač atsižvelgiant į riziką, kad DI diegimas gali daryti poveikį socialinei sanglaudai, kognityviniams procesams ir dar labiau pagilinti aplinkos ir klimato krizę,

PABRĖŽIA, kad:

22. reikia laikytis subalansuoto, įrodymais pagrįsto, tikslingo ir vertybėmis grindžiamo požiūrio į DI švietimo ir mokymo srityje, kuris išnaudotų teikiamas galimybes, kartu aktyviai nustatant riziką, užkertant jai kelią ir ją mažinant;
23. svarbu atskirti švietimo praktikoje naudojamas bendrosios paskirties DI priemonės ir pedagoginiais principais grindžiamus DI švietimo technologijų sprendimus, skirtus švietimo rezultatams gerinti, taikant DI akte apibrėžtą riziką pagrįstą metodą;
24. vykstant dideliems technologiniams pokyčiams, tebėra labai svarbus mokymo ir mokymosi žmogiškasis aspektas, grindžiamas etišku, saugiu ir atsakingu DI naudojimu;
25. mokytojai yra pagrindiniai subjektai, padedantys įgyvendinti šį siekį, ir gali padėti švietimo ir mokymo sistemoms pasinaudoti inovacijomis, kartu toliau skatinant kokybę, visų lygybę, įtrauktį ir sėkmę, o tai tebėra labai svarbu kuriant Europos švietimo erdvę,

PABRĖŽIA, kad:

26. mokytojai atlieka itin svarbų vaidmenį mokymosi procese ir formuojant, kaip DI diegiamas, aiškinamas ir naudojamas;
27. su DI naudojimu susiję švietimo sprendimai ir toliau turi būti grindžiami pedagoginiais tikslais;
28. DI priemonės turi padėti mokytojams, o ne juos pakeisti ar izoliuoti, ir kad profesiniai sprendimai, pedagoginis savarankiškumas ir atsakomybė yra labai svarbūs kokybiškam, įtraukiam ir į žmogų orientuotam švietimui ir mokymui,

PATVIRTINA esminį ir kintantį mokytojų vaidmenį:

29. pasinaudojant DI teikiamomis galimybėmis, kartu užtikrinant mokytojų ir besimokančių asmenų pasitikėjimą ir prasmingą bendravimą klasėje, taip pat besimokančių asmenų tobulėjimo ir socialinius bei emocinius poreikius, užtikrinant pagal amžių tinkamą orientavimą ir priežiūrą;
30. sudarant palankesnes sąlygas mokytis naudojant DI priemones, taikant kūrybiškus, novatoriškus ir individualizuotus mokymo metodus, kai tai suteikia pedagoginės vertės;
31. kritiškai vertinant DI sistemos išvedinius, paaiškinant DI sistemų apribojimus ir galimą šališkumą, ir padedant besimokantiems asmenims vertinti DI sugeneruotą informaciją;
32. stiprinant skaitmeninį pilietiškumą, padedant besimokantiems asmenims DI naudoti atsakingai, etiškai ir kritiškai, taip stiprinant informacija pagrįstą ir aktyvų demokratinį dalyvavimą;
33. padedant besimokantiems asmenims įvertinti DI priemonių poveikį aplinkai, visuomenei ir etinį poveikį, remiant žaliąją, teisingą ir atsparią ateitį;
34. kai tinkama, prisidedant prie švietimo ir mokymo srityje naudojamų DI priemonių bendro projektavimo, atrankos, vertinimo ir kontekstinio pritaikymo,

todėl **PRIMYGTINAI RAGINA**, kad požiūris į DI švietimo ir mokymo srityje turėtų būti grindžiamas skaitmeninio humanizmo principais, užtikrinant, kad technologijos tarnautų žmonėms, remtų žmogiškąjį veiksnį ir stiprintų demokratines vertybes,

PATVIRTINA, kad:

35. siekiant užtikrinti, kad DI teigiamai prisidėtų prie mokymo ir mokymosi, labai svarbu investuoti į mokytojus;
36. siekiant įgalinti mokytojus naudotis DI teikiamomis galimybėmis ir valdyti su juo susijusią riziką, reikia:
 - a) užtikrinti raštingumą DI srityje, įskaitant žinias apie DI priemones bei technologijas ir su jomis susijusius įgūdžius bei kompetencijas, taip pat kritinį mąstymą ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis;
 - b) užtikrinti kokybišką orientavimą, gebėjimų stiprinimą ir profesinį tobulėjimą;
 - c) aiškiai suprasti duomenų suverenumo iššūkius, susijusius su DI priemonių naudojimu švietimo ir mokymo srityje;
 - d) užtikrinti visapusišką politikos sistemą, kuria remiamas saugus patikimų DI priemonių ir technologijų diegimas švietimo ir mokymo srityje ir kuria apsaugomas pedagoginis savarankiškumas ir profesinių sprendimų priėmimas;
 - e) užtikrinti palankias darbo sąlygas, įskaitant švietimo technologų pagalbą, ir būtiną skaitmeninę infrastruktūrą, kad bet kokios kilmės, skaitmeninio pasirengimo lygio ir amžiaus mokytojai galėtų prisitaikyti prie technologinių pokyčių ir atsakingai bei su pasitikėjimu priimti profesinius sprendimus;
37. siekiant užtikrinti nuoseklų, tvarų ir teisingą DI integravimą į švietimą ir mokymą ir išvengti bereikalingos naštos atskiriems mokytojams, būtina laikytis visos sistemos lygmens ir visos mokyklos bendruomenės dalyvavimu grindžiamo požiūrio, įtraukiant visus pagrindinius subjektus, įskaitant tėvus ir šeimas,

ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad:

- 38. svarbu užtikrinti tarpdalykinį bendradarbiavimą nacionaliniu, regioniniu ir ES lygmenimis, užtikrinant, kad nė viena švietimo ir mokymo įstaiga nebūtų palikta nuošalyje;
- 39. reikia stiprinti Sąjungos strateginį savarankiškumą švietimo technologijų srityje skatinant ES esančių DI priemonių ir sprendimų kūrimą, atsižvelgiant į Sąjungos vertybes ir interesus,

PRAŠO VALSTYBIŲ NARIŲ:

- 40. padėti mokytojams remtis esamais skaitmeniniais įgūdžiais ir kompetencijomis, kad jie galėtų veiksmingai naudoti DI priemones bei technologijas ir mokyti apie jas, taip pat suprasti susijusią naudą ir riziką;
- 41. remti DI priemonių diegimą ir naudojimą tais atvejais, kai jos suteikia pedagoginės vertės, tokiu būdu, kad būtų papildomas ir stiprinamas mokymo žmogiškasis aspektas ir nebūtų pakeičiami mokytojų pedagoginiai vaidmenys ar santykiai su besimokančiais asmenimis;
- 42. skatinti teikti patikimas, etiškas, į žmogų orientuotas, moksliniais tyrimais pagrįstas ir paaiškinamas DI priemones, specialiai sukurtas švietimo aplinkai ir pritaikytas besimokančių asmenų amžiui ir numatyti švietimo paskirčiai;
- 43. kai aktualu, įgalinti mokytojus kritiškai, atsakingai, etiškai ir užtikrintai integruoti DI priemones į mokymo ir mokymosi procesus, kartu užtikrinant pedagoginį savarankiškumą, profesinius sprendimus ir besimokančių asmenų gerovę;

44. skatinti raštingumo DI srityje integravimą, kai taikytina, į pirminį mokytojų rengimą, įvadinį mokymą ir tęstinį profesinį tobulėjimą;
45. įtraukti mokytojus į DI iniciatyvų kūrimą bei vertinimą ir skatinti mokslinius tyrimus, kuriuose nagrinėjamas DI poveikis mokytojų vaidmenims, taip pat mokymosi rezultatams;
46. skatinti etišką, saugų ir patikimą požiūrį į DI švietimo ir mokymo srityje, be kita ko, teikiant gaires dėl duomenų apsaugos, informuotumo apie riziką, atsakomybės ir į besimokančius asmenis orientuotų apsaugos priemonių;
47. spręsti vienodų galimybių ir prieinamumo klausimus, įskaitant prieinamumą kalbos požiūriu ir regioninius skirtumus, skatinant, kad visi mokytojai ir besimokantys asmenys turėtų sąžiningą prieigą prie DI priemonių, skaitmeninės infrastruktūros ir kokybiškų skaitmeninių išteklių;
48. išnagrinėti ir išnaudoti DI potencialą siekiant remti įtraukius, individualizuotus ir į besimokančius asmenis orientuotus metodus, be kita ko, profesinio rengimo ir mokymosi darbo vietoje srityse;
49. tinkamai atsižvelgti į DI poveikį mokytojų darbo krūviui, vertinimo praktikai ir administracinėms užduotims, siekiant užtikrinti mokytojų teises suteikiant tvarias ir palankias darbo sąlygas;
50. remti mokytojų gerovę, užtikrinant, kad DI padėtų tobulinti mokymo ir mokymosi procesus nesukuriant nepagrįsto spaudimo,

PRAŠO EUROPOS KOMISIJOS savo kompetencijos srityse ir tinkamai atsižvelgiant į subsidiarumo principą:

51. tęsti bendradarbiavimą ir toliau plėtoti sinergijas su Europos Taryba, UNESCO ir EBPO; toliau dirbti su EBPO siekiant užbaigti rengti raštingumo DI srityje ugdymo pradinio ir vidurinio ugdymo grandyse sistemą;
52. remti nuoseklų ir strateginį požiūrį į DI švietimo ir mokymo srityje Europos lygmeniu, pagal kurį daugiausia dėmesio būtų skiriama skaitmeniniams įgūdžiams, raštingumui DI srityje, mokytojų profesinio tobulėjimo ir kritinio mąstymo rėmimui ir kuriuo būtų didinamas demokratinis atsparumas, įskaitant gebėjimą įvertinti šališkumą, dezinformaciją ir su patyčiomis kibernetinėje erdvėje susijusią riziką, kartu rengiant 2030 m. skaitmeninio švietimo ir įgūdžių ateities veiksmų gaires;
53. sudaryti palankesnes sąlygas įrodymų plėtojimui ir dalijimuisi jais, moksliniams tyrimams, keitimuisi gerąją patirtimi ir nuomonėmis politikos klausimais, susijusiais su į žmogų orientuotu požiūriu į DI švietimo ir mokymo srityje, be kita ko, pasitelkiant Europos skaitmeninio švietimo centrą;
54. tęsti darbą ir skleisti gaires ir praktinius išteklius, skirtus etiškam, atsakingam, saugiam ir skaidriam DI priemonių naudojimui švietimo ir mokymo srityje remti, be kita ko, propaguojant neseniai atnaujintas *Dirbtinio intelekto ir duomenų naudojimo mokymo ir mokymosi srityje etikos gaires švietimo darbuotojams* (angl. *Guidelines on the ethical use of artificial intelligence and data in teaching and learning for educators*) ir *Kovos su dezinformacija ir skaitmeninio raštingumo skatinimo per švietimą ir mokymą gaires mokytojams ir švietimo darbuotojams* (angl. *Guidelines for teachers and educators on tackling disinformation and promoting digital literacy through education and training*);

55. siekiant atsižvelgti į sparčią DI plėtrą ir intensyvėjantį jo naudojimą, tęsti Europos švietimo darbuotojų skaitmeninės kompetencijos programos („DigCompEdu“) atnaujinimą, užtikrinant, kad švietimo darbuotojai turėtų žinių, įgūdžių ir nuostatų, reikalingų siekiant veiksmingai, kritiškai ir atsakingai integruoti DI grindžiamas priemones ir praktiką į mokymą, mokymąsi ir vertinimą;
56. užtikrinti ES iniciatyvų, susijusių su DI, švietimu bei mokymu ir skaitmenine transformacija, suderinamumą;
57. padėti valstybėms narėms nustatyti sistemas ir gaires dėl teisinės atsakomybės ir su duomenų apsauga susijusios atsakomybės, be kita ko, dėl DI akto įgyvendinimo švietimo ir mokymo srityje;
58. skatinti mokytojų dalyvavimą rengiant ir vertinant ES lygmens iniciatyvas dėl DI švietimo ir mokymo srityje,

PRAŠO VALSTYBIŲ NARIŲ IR KOMISIJOS, atsižvelgiant į jų atitinkamą kompetenciją:

59. toliau rengti tinkamas gebėjimų stiprinimo programas, kad mokytojai būtų pasirengę dirbti aplinkoje, kurioje vis intensyviau naudojamas DI;
60. dirbti siekiant padėti mokytojams naudotis DI priemonėmis klasėje ir juos apsaugoti, teikiant sisteminio lygmens paramą;

61. skatinti tarpusavio mokymosi veiklą ir keitimąsi gera patirtimi, be kita ko, Europos lygmeniu, apie į besimokančius asmenis orientuotą DI naudojimą ir jo naudojimą pedagoginiais tikslais;
62. užtikrinti suderinamumą su Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strategine programa siekiant sukurti Europos švietimo erdvę, be kita ko, daug dėmesio skiriant kokybei, lygybei, įtraukčiai ir visų sėkmei;
63. tinkamai pasinaudoti Investavimo į kokybišką švietimą ir mokymą mokymosi laboratorijos teikiamais ištekliais, siekiant padėti mokytojams veiksmingai, saugiai ir įtraukiai naudotis DI, kartu užtikrinant, kad dalyvavimas mokymosi laboratorijos veikloje išliktų savanoriškas;
64. toliau remti mokytojų supratimą apie DI propaguojant specialius profesinio mokymosi išteklius, praktikos bendruomenes ir bendradarbiavimo projektus, susijusius su DI naudojimu pedagoginiais, etiniais ir praktiniais tikslais, be kita ko, prireikus pasitelkiant Europos mokyklinio ugdymo platformą, programos „eTwinning“ bendruomenę ir priemonę SELFIE MOKYTOJAMS;
65. skatinti ir remti DI naudojimo švietimo ir mokymo srityje mokslinius tyrimus, eksperimentus ir įrodymų rinkimą, taip pat DI naudojimo vertinimą ir optimizavimą nacionaliniu ir ES lygmenimis, siekiant pagrįsti politiką ir pedagoginę praktiką;
66. toliau skatinti skaitmeninį pilietiškumą ir remti pilietinį angažuotumą pasitelkiant DI technologijas.
